

Velja po pošti:

za celo leto naprej . . K 26.—
za en mesec " 2:20
za Nemčijo celoletno " 29.—
za ostalo inozemstvo " 35.—

V Ljubljani na dom:

za celo leto naprej . . K 24.—
za en mesec " 2.—
V upravi prejemam mesecno " 1:70

Sobotna izdaja:

za celo leto . . . . . 7.—
za Nemčijo celoletno " 9.—
za ostalo inozemstvo " 12.—

SLOVENEC

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici štev. 6/III.
Rokopisi se ne vrčajo; nefrankirana pisma se ne
sprejemajo. — Uredniškega telefona štev. 74. —

Inserati:
Enostolpna petlitvrsta (72 mm):
za enkrat . . . . . po 18 v
za dvakrat . . . . . " 15 " " 13 " " 12 "
za trikrat . . . . . " 13 " " 12 " " 11 "
za večkrat primeren popust.
Porečna označila, zahvale, osmrtnice itd.:
enostolpna petlitvrsta po 2/1 vin.

Poslano:
enostolpna petlitvrsta po 40 vin.
Izhaja vsak dan, izjemni nedelje in prazniki, ob 5. uri pop.
Redna letna priloga Vozni red

Političen list za slovenski narod.

Upravnštvo je v Kopitarjevi ulici št. 8. — Račun
poštne hranilnice avstrijske št. 24.797, ogrske 25.511,
bosn.-herc. št. 7563. — Upravnštva telefona št. 188.

Današnja številka obsega 6 strani

Za narodne pravice.

ORČNI ZBOR SLOVENSKE KMEČKE ZVEZE.

Celje, dne 3. maja 1914.

Tako navdušenega zborovanja, kakor je bil letošnji občni zbor S. K. Z., naša politična organizacija ne pomni. Na stotine in stotine mož iz vseh slojev je manifestiralo pod krščansko-narodno zastavo Kmečke Zveze za pravice Slovencev. Občni zbor je otvoril podpredsednik K. Z., župan in dež. poslanec Alojzij Terglav. Bili so navzoči poslanci: dr. Korošec, dr. Verstovšek, dr. Benkovič, Brencič, Pišek, Ozmec, Novak, Vrečko in Terglav ter mnogo županov.

Prvi je govoril voditelj koroških Slovencev dr. Brejc. Že ob nastopu je bil navdušeno pozdravljen: Živio Korošci, živio dr. Brejc! Govornik je živo slikal koroške razmere. »Nič pravic Slovencem!« to je deviza, s katero nas tolažijo Nemci, s katero nas vlada slavna avstrijska vlada. Koroških Slovencev Nemci niso hoteli priznati, to je bila njihova taktika, ta taktika je tudi bila, da so nas zamolčevali. Celo Badeni se je proti poslancu Einspillerju izrazil: »Povejte mi, ali res se eksistirajo Slovenci na Koroškem?« Druga taktika Nemcev je bila, da so imenovali naše pritožbe samo navadne pravljice. In sedaj pravijo, da naj pripada Koroška samo Korošcem. To bi naj povedal shod v Sinčevi. Ves nemški nacionalizem iz vseh krajev Koroške je romal v Celovec in od tod v Sinčeve in ta naj bi predstavljal koroške Slovence. (Smeh.) In sedaj pravijo, da so »Slovenci« sami izjavljali na tem shodu, da ne marajo sprave z Nemci, ker smo že itak »spravljeni«. Nesramna so sredstva Nemcev, s katerimi se borijo proti nam! »Koroška Korošcem,« t. j. navadna sleparja. Prave Korošce mečejo iz dežele, na Koroškem pa hujskajo tuje. Mi pravimo: Pošljite one koroške Slovence-uradnike, ki so pregnani, nazaj na Koroško! Ven iz Koroške pa one nemške hujšače-uradnike, istotako ven iz Štajerske vse neštajerske nemške uradnike, ven z importiranimi Nemci iz Goriške, Kranjske in vseh jugoslovenskih pokrajin! Očistite naše kraje tako, pa bo mir zavladal in pravica. (Navdušeno pritrdjanje.) Nemško - nacionalno uradništvo je zakrivilo 90% nacionalnih prepirov, ono je glavni krivec sedanjih žalostnih razmer. To uradništvo je rodilo razne Wolfe, Markhe in Wastiane. Govornik je ostro bičal vlado, ki podpira uradništvo te vrste. Ona bi

lahko razmtere ozdravila, a noč. Zatorej boj tej vladil! Naša politika mora biti, da začnemo povsod energično narodno politiko! Neizprosen boj našemu narodnemu nasprotniku, in sicer na vsej črti. Most do Adrije hočejo Nemci zgraditi preko naših trupel, preko naše zemlje do Adrije, nemški nacionalizem hoče razkosati Avstrijo, edino Slovenci oziroma Jugoslovani smo element, ki hočemo vzdržati našo Avstrijo in habsburško dinastijo! (Gromoviti Živio-klici.) Nemški nacionalci so še edino hohencolerski patrioti. (Tako je!) Naš boj velja tudi za dinastijo Habsburžanov. pride plačilni dan, ko bomo Jugoslovani slavili svojo zmago! Zatorej na delo! Sklenimo še trdnje svoje vrste: vsi složni v eni misli, ne udajmo se, ne podamo se, naših dedov zemlja ostane naša zemlja, dokler jo svobodno solnce obseva in ogrevata. Ne udajmo se! (Viharni Živio-klici in odobravanje. Živio koroški bratje! Živio dr. Brejc!)

Poslušalci so govorniku priredili prisrčno navdušeno ovacijo.

Kmečka Zveza je pokazala, da stoji kot en mož za svojimi tlačenimi brati Korošci in hoče kot najmočnejša politična organizacija štajerskih Slovencev ščititi povsod in z vsemi silami narodne pravice svojega ljudstva.

Predsednik Terglav se je govorniku imenom zpora zahvalil ter poudarjal, da ima slovensko kmečko ljudstvo v sebi moč, da se uspešno upre nemškim nacionalcem in drugim nasprotnikom našega naroda. Mi si naših narodnih pravic nedamo kratiti od raznih ljudi drugega naroda, ki so se preselili k nam kot uradniki, trgovci, obrtniki.

Dr. Verstovšek je nato razpravljal točko: »Vedno več davkov in bremen! Jasno je govornik razlagal vse krvice in ogromna bremena, ki se nalagajo nam Slovencem, ko se nam ne dajo nobene pravice. Tudi njegov govor je bil z velikim odobravanjem in pritrdjanjem sprejet.

Nato se oglaši dr. Korošec. Dosedaj smo imeli boje z liberalnimi domaćimi političnimi nasprotniki. Premagali smo na celi črti nasprotno stranko. A mi kot zmagovalci ne nosimo maščevanja v svojih srcih, ne kamna v svojih rokah, da bi ga zalučali za bežečimi, ampak mi vabimo vse, ki poštenu mislimo, v našo stranko. Mi nočemo pojemati, ampak rasti, zatorej vabimo v našo sredo vse one, ki so sedaj brez stranke. Vas pristaže naše pa, ki smo vas prej vžigali za boje zoper liberalce, danes prosimo: Pojdite ven in se privabite novih pristašev! Mi jih sicer ne rabimo kot stranka, a rabimo jih za velike narodne boje. Veliki dogodki nas čakajo.

Nekaj se pripravlja. Naša naloga je, da delamo na to, da naš narod v bodočem ne bo pošiljal svojih zastopnikov ne v Rim, ne v Berolin, ampak vedno na Dunaj! Mi smo vajeni zmagi. Kakor smo bili vajeni boja z domaćimi strankami, tako smo odločni in vajeni boja tudi v borbi za naš narodni obstoj! Zatorej vsi skupaj, vsi skupno v veliki boj, ki ga vršimo in ga še bomo vršili! Ko smo v Gradcu vršili boj z oholimi Nemci, kdo je bil z nami: Ne inteligenci, ampak priprosto kmečko in delavske ljudstvo! Vi ste vpoštevali in razumevali veliki boj, ko smo ga vršili. Bodite tudi še v bodočih velikih bojih naše zmagojoče Kmečke Zveze oziroma S. L. S. na naši strani, in naša deviza, naš pravec za bodoče delo naj bo: Osamosvojite Spodnjega Štajerja izpod nemškatarskega jerobstva!

Aplavz in pritrdjanje ter Živio-klici, ki so sledili govoru dr. Korošca, skoriso hoteli ponehati.

Dr. Benkovič poudarja, da je del naše velike naloge za bodočnost: vcepiti v naše ljudstvo več poguma, več korajje in izruti žalostno potrežljivost in ponost. Ce bomo to storili, bo skoro prišel dan, ko bomo spodili z rojne grude one, ki nas s silo zatirajo. (Veliko odobravanje.)

Dr. Korošec je nato prečital in utemeljil dve resoluciji: v prvi se poudarja, da zahtevamo naše narodne pravice na vseh poljih in se bomo zanje borili do zadnjega, v drugi pa se izraža bratsko sočustovanje in prijateljstvo koroškim bratom. Resoluciji ste bili z velikim odobravanjem sprejeti.

Nauđeno je se govoril g. Ant. Turnšek, trgovec iz Rečice. Pozival je zbrane k zvestobi do K. Z. in njenih voditeljev. Ko je predsednik z Živio-klicem cesarju in prestolonasledniku zadržal veličastno uspeli zbor, so štotine zborovalcev po očajah cesarju in prestolonasledniku nauđeno zapele pesem: Hej Slovenci!

Shod je jasno izrekel: Vsi kot en mož stojimo trdno in neomajno na strani naših koroških bratov. Ž njimi živimo, ž njimi ali zmagamo ali pademo!

Angleško brodovje v Trstu.

Predstavitev. — Manevri avstrijskega brodovja.

Trst, 3. maja.

Povodom obiska angleškega brodovja v Trstu so napovedane velike slavnosti pri mornariškem poveljništvu. Po oficijsko razglašenem programu pride v Trst tudi avstrijska eskadra, da pozdravi angleško brodovje

z običajnimi streli in svečanostmi. Že za včeraj ponoči je bil napovedan prihod avstrijske eskadre, obstoječe iz dveh križark: »St. Georg« in »Spaun«, treh torpedov: »Balaton«, »Csepel« in »Tatra« ter devet torpednih čolnov. Ta svečani sprejemni program pa se je že tekoma včerajšnjega dneva znatno izpremenil. Avstrijsko brodovje je imelo prejšnje dni in ponoči od 2. na 3. majnika pomorske manevre na morski višini med Rovinjem in Pulo. Pri teh pomorskih manevrih pa so se pripetile znotrne neprilike. Križarka »Spaun« je med manevriranjem izgubila šest torpedov, a je enega pozneje našla. Križarka »St. Georg« pa je pri lanciranju med streljanjem na ciljno desko izgubila en torped, katerega kljub marljivemu iskanju ni našla, tako da se je za včeraj opoldne naznajeni prihod zakasnil in je šele dosegla v tržaško luko okrog 5. ure popoldne. Za svečani sprejem namenjeno avstrijsko brodovje je sestavljeno sedaj samo iz dveh križark: »St. Georg« in »Spaun« ter šest torpednih čolnov. Gori omenjene tri torpedovke so usidrane v puljskem arzenalu zaradi znatnih poprav ter šele pozneje dojdajo k slavnostim v Trstu.

Angleško sredozemsko brodovje.

Iz Malte javljajo: V soboto je odplovlo iz malteškega pristanišča angleško sredozemsko brodovje na svoje spomladansko potovanje po Jadranskem morju. Angleško brodovje obije v posamnih etapah Trst, Pulj, Reko, Split, Benetke in po možnosti tudi Šibenik. Brodovju poveljuje admiral sir Archibald Berkeley-Milne, ki je obenem vrhovni poveljnik vsega sredozemškega angleškega brodovja. Nahaja se na bojni križarki »Inflexible«. Vse angleško sredozemsko brodovje tvoreče bojne ladje spadajo med najmočnejše tipe angleškega brodovja. To brodovje je sestavljeno naslednje: Bojna križarka »Inflexible«, na kateri se nahaja tudi vrhovni poveljnik admiral Berkely - Milne, ima 17.250 ton, vozi 26 vozov ter ima na krovu osem 30-cm in šestnajst 10 cm topov. Bojna križarka »Indomitable« je se za 1500 ton močnejša od prve, ima na krovu dvajset 10 cm topov ter vozi 29 vozov. Križarki »Despatch« (14.600 ton, štirje 23 cm topovi in deset 19 cm) in »Duke of Edinburgh« (šest 23 cm in deset 15 cm topov) vozite 23 vozov. Navadni križarki »Chatam« in »Dublin« s 5400 tonami vozite 23 vozov ter imate na krovu osem 15 cm topov. Križarka »Weymouth« s 5250 tonami vozi 25 vozov ter je tako

in onega, ki pa je tako potrebno. Domislil se je kar naenkrat, pa je odšel čez goro.

»Kaj, oče je šel?« se je začudil Borut. »Pa mi ni povedal in tudi s sabo me ni vzel.«

»Da, da — kar domislil se je, pa je šel,« je odvrnila mati. »S sabo pripelje kozko in morebiti tudi ovco. Soli si nabavi tam in moke. Saj veš, da tako zelo potrebujemo, ker nam je skoro že vse pošlo. A s sabo nismo prinesli zadosti.«

»Pa kdaj se vrne, mati?« je povpraševal mladec. »Ali ostane dolgo za goro?«

»Dejal je, da se vrne že zvečer. Južri pa za gotovo.«

»Pa mene ni vzel s sabo,« se je žalostil Borut. »Oj, tako rad bi sel z njim preko gore!«

»Ej, mladec, kdo bi bil pa ostal doma?« je dejala mati in je pobožala sina po mehkih kodrih. »Kdo bi branil twojo mater in tvoj dom, če pride nenačema doma sovražnik?«

Borut je pogledal materi v obraz in oči so se mu zaliskrile. »Prav praviš, mati, je vzkliknil. »Seveda, zdaš vem, zakaj me je pustil oče doma. Branil te bom, da niti praga ne prestopi sovražnik. Naj le pride! Ta bo videl, da se ga Borut ne boji.«

Hiro je skočil k steni in je snezl z

nje svoj lok. Ogledoval ga je, če je vse v redu. In tudi vse puščice in ostro bodalce je pregledal, in niti najmanjše napake ni zapazil. Smehlja ga je glede načina in v srcu ji je bilo tako dobro in prijetno. Saj je vedela, kako zelo ljubi sin.

Ko je Borut pregledal svoje orožje, je hitel vnu k potoku. Umil se je v mrzli vodi; potem pa je hitel nazaj k materi. In tedaj se je domislil svojih sanj. Povedal jih je materi. Natanko je povedal vse od začetka in do konca in ni izpustil ničesar. Zamislila se je mati, pa je sedla na klop.

»Bogovi so mi poslali te sanje,« je sklenil Borut svoje pripovedovanje, »in bogovi sami vedo, kaj naj pomenijo te sanje.«

»Čudno, čudno,« je govorila mati zamišljeno. »Rekel ti je sivi mož, da idti v goščavo k tujemu človeku, ki ti pokaže stezico? Čudno, čudno...«

In mati Božena se je zamislila še globje. Naposled pa je dvignila glavo. Stopila je k sinu in mu je položila roko na glavo. »Sinji bogovi naj čuvajo nad tabo,« je rekla resno. Ko pa je videla, da jo gleda sin začudeno, se je nasmejala. »Ej, prazne so sanje in se rodne le v razburjeni glavi. Ničesar ne pomenijo, ničesar. Le pozabi ih, sinko, in bodi brez skrbiv.«

LISTEK.

J. V. Slavin:

Razor.

Slika iz davnih dni.

(Dalej.)

Borut začuje za sabo te besede in se ozre osupnjen. Tedaj zagleda za sabo moža. Siva brada mu pada na prsi in zavit je v dolg plašč. Prijazne so mu oči in ga gledajo smehljaje in dobroljivo. Borut ga gleda, gleda, in zdi se mu znan ta obraz. In naenkrat se domisli, da je to oni tujec, zaradi katerega so bili pregnani iz domovine.

»Kaj delaš tu?« mu zakliče. »Kaj se ne bojiš mojega očeta, ki se srdi na te in ti je obljudil maščevanje? Ubeži, ker sicer gorje ti!«

A sivi mož se nasmehuje. »Nikogar ne se bojim, ljubi mladec,« odvrne. »Z mano je Bog, in Bog je mogocen. — A tebi, mladec, povem in rečem, da pridi v goščavo, kjer si slišal tisto lepo pesem. Tam te čaka pobožen mož, ki ti pokaže stezico, po kateri moraš hoditi vse življenje. Vstani in pojdi k tistemom možu.«

Kar naenkrat izgine starček. Borut strmi in se čudi. Ozira se okrog, da bi vzrl starčka, a zaman. Samo skalovje

armirana, kakor gorenji. Križarka »Gloucester« 4800 ton vozi 26 vozlov in ima na krovu dva 15 cm topova in deset 10 cm. Rušilci torpedov, ki so ostali v malteškem pristanišču, vozijo 27 vozlov.

Prihod angleškega brodovja.

Že tekom prvih doppoldanskih ur se je nabrala znatna in pestra množica občinstva na pomolu S. Carlo, pričakujeta angleško sredozemsko bojno brodovje, ki dospe v Trst v posameznih etapah. Danes ste došli samo križarki »Defence« in »Duke of Edinburgh« pod skupnim poveljstvom kontreadmirala Fronbridge. V luki zasidrana avstrijska eskadra, oblečena v galo, je pozdravila angleške goste z grmenjem topov. Angležem je občinstvo prirejalo živahne ovacije. Ta eskadra ostane v Trstu do 9. maja. Angleži obišejo Miramar, Grljan in 7. t. m. tudi cesarsko kobilarno v Lipici. — Dne 9. t. m. pride potem križarki »Indomitable« in »Weymouth«, ki ostanete do 13. t. m. v tržaški luki. Ta dan pa obiše Trst vrhovni poveljnik angleškega sredozemskega brodovja admiralski sir Arhibaldb Berkely-Milne, ki ostanete do 18. t. m. v Trstu. Ta dan odplove potem angleško brodovje proti Malti nazaj.

Občni zbor „Zadružne zveze v Ljubljani“.

Danes dopoldne se je vršil v Ljudskem domu letni občni zbor ljubljanske »Zadružne zveze« ob številni udeležbi.

Predsednik dr. Janez Krek

je otvoril zborovanje, konstatiral sklepčnost in poročal o poslovanju »Zadružne zveze« v preteklem letu. Zadružno življenje se je razvijalo popolnoma pravilno in je zadružna organizacija baš v preteklem letu pokazala svojo žilavo moč. Znano je, v kako velikih težavah so bile druge dežele, kjer še ni zadružna ideja prodrla tako globoko kot pri nas. Znano je, v kako težkem položaju je bila trgovina in obrt. Vkljub temu je bil kmečki kredit v »Zadružni zvezki« primeroma cenjen. Nobene panoge v industriji ni bilo, ki bi lani ne trpela. Celo železna industrija je zadnja leta silno trpela. In v tem času je v naših organizacijah nabran kapital zrasel in se konsolidiral. Nikdar ni bila »Zadružna zveza« tako trdna kot danes. Ne smemo pozabiti, da smo bili samouki, da se nismo hodili nikamor učit, kajti učili smo se v razmerah našega ljudstva, v ljubezni do dela za njegov blagor. Znano je, da je Zveza sklenila pogodbo z dalmatinskim Savezom, kateremu so pristopile vse dalmatinske denarne zadružne. Savez redno vračuje denar in je zato prazno trditev, da ima Zveza toliko in toliko izposojenega denarja v Dalmaciji, ki ga ne bo dobila nazaj. To, da so se dalmatinske zadružne ločile od »Zadružne zvezke« in pristopile k Savezu, je prinesel zadružni razvoj. Sedaj, ko se je dalmatinska zadružna organizacija razvila, je popolnoma prav, da je postala samostojna, ker je dovolj močna. Mi živimo s Savezom danes v najboljšem razmerju. Vsi nasproti napadi bodisi

»Pa da se mi je sanjalo ravno o tujem svečeniku, ki je kriv, da smo morali zapustiti Gorotan?« je izprševal Borut.

»Ničesar ne pomeni, ničesar,« je odgovarjala mati. »Česar je glava podnevi polna, o tem se človeku rado sanja ponoči. Le nikar ne misli več na njej in ne beli si več glave zaradi njih.«

Po teh materinih besedah se je pomiril Borut. Po malem zajtrku, ki mu ga je dala mati, je vzel rovnico, pa je šel vun na trato, da kopanje tam, kjer je pričel oče. Danes se je smatral za gospodarja; zato pa ni maral čisto nič zaostajati za očetom. Krepko je vihtel rovnico in kopjal, kopjal, da mu je tekel znoj curkom z obraza. A ni ga moreno.

Solnce je prišlo do srede neba, ko ga je poklicala mati k jedi. Pristavil je rovnico k drevesu ter ošel v hišo. Pripravila mu je bila mati kos divjačine, ker drugega ni imela. Sploh so se živili pregnanci skoro samo od divjačine. Pač se je storilo tu in tam materi Boženi milo, ker ni imela ničesar drugega. O, kolikokrat je vzdihnila žalostno, ko se je domislila zelenega Gorotana! Vsega so imeli tam v izobilju, vsega, kar se jim je srce poželelo. A tu dan na dan sama divjačina; niti kapljice mleka, niti trohice kruha ali zrnca rumenega žita. In vzdihnila je mati Božena žalostno. Toda, ko je videla, kako mirno prenašata mož in sin bridko usodo, se je potolažila in je postala spet vesela. Ej, bogovi so naklonili to usodo in bogovi dajo gotovo spet srečne in lepe dni.

(Dalje.)

v časopisu ali na shodih, ovadbe na ministrstvo ali kaj drugega, so bile le pena, ki se v trenutku razpoči in so za nadaljnji razvoj naše zadružne organizacije brez pomena. Zgodovina našega dela bo pokazala veliki pomen, ki ga ima zadružna organizacija za naš narod. Končno ne smemo pozabiti na našega zavetnika, deželnega odibora, in zato prisrčno pozdravljam navzoča deželna odbornika dr. Lampe in dr. Pegana.

Nato se je odobril zapisnik o zadnji skupščini »Zadružne zvezke«.

Poročilo načelstva.

Ravnatelj g. Traven je poročal o delovanju načelstva:

Načelstvo je reševalo v svoj delokrog spadajoče zadeve v sejah, ka erih je imelo v preteklem letu 48. Nadzorstvo je pa pregledalo poslovanje na elstva v 10 nadzorsvenih sejah. — Kar tiči delo v pisarni, omenjam, da je pisarna prejela 15.713 pisem, odpislala pa raznih pisem 19.512.

Pristopilo je novo Zvezi 21 zadruž, odpadlo jih je 7, tako da je vela Zveza koncem leta 682 zadruž. Iz Kranjske je pristopilo novo Zvezi 7, iz Stajerske 4, iz Istre 1, iz Dalmacije 9. Na Kranjskem so se predvsem osnovale živinorejske zadružne, katerih je bilo 5. Denarna zadružna se ni osnovala nobena. Na Stajerskem pa so se med drugimi osnovale dve denarni zadružni in ena denarna zadružna v Istri.

Po posameznih deželah se razdele Zvezine članice: Kranjsko 337, Stajersko 116, Korosko 45, Goriško 7, Trst 6, Istra 79, Dalmacija 92.

Najvažnejši dogodek glede organizacije bi bil ta, da je Zveza napravila pogodbo z Zadružnim Savezom v Splitu, po katerem opusti svoje delovanje v Dalmaciji in prepusti svoje članice Zadružnemu Savezu v Splitu. Zveza je s posebno okrožnico opozorila svoje članice na to pogodbo in jih opomnila tudi na potrebo, da bodo morale izstopiti iz njenega članstva. Zadružni Savez pa se je nasproti obvezal sprejeti vse Zvezine članice. Zadružni Savez je nasproti Zvezi porok in plačnik za dane kredite. Zadružni Savez se je zavezal tekomp šestih let v enakih letnih obrokih poravnati ves dolg Zvezi. Med tem časom pa dajo bivše članice Zvezi v pokritje kredita bianco menice. Vzroki, ki so napotili Zadružno zvezo, da se je odločila opustiti svoje delovanje v Dalmaciji, so ti, da je bila že pred leti izražena želja za sporazum in se je ta želja vedno in vedno ponavljala. Ko so se razmere pri Zadružnem Savezu v Splitu nekoliko utrdile, se je lahko vpoštovala ta želja.

Zveza je v preteklem letu izvršila kot revizionska oblast pri svojih članicah 369 revizij, in sicer: na Kranjskem 187 rednih, 1 izredno in 1 generalno; na Stajerskem 40 rednih, na Koroskem 24 rednih, na Goriškem 1 redno, v Istri 47 rednih, 1 izredno in 1 generalno, v Dalmaciji 59 rednih in 2 generalni reviziji.

Revizije so trajale pri največ zadružah po en dan, pri nekaterih po 2, 3 in 4 dnevi, pri eni 10 dnevih in pri eni celo 15 dnevih.

Zadružni zakon predpisuje revizijo na dve leti in se je Zveza tudi vedno tega predpisa držala, dasi stremi za tem, da bi se revizije vrstile vsako leto, odnosno da bi se vrstile ponovne in tudi generalne revizije. Poleg revizionskega dela so revizorji pomagali tudi pri sestavi računskega zaključka, ki so se sestavljali deloma na licu mesta, deloma v pisarni. Na licu mesta se je sesavilo 171 računskega zaključka, in sicer: na Kranjskem 76, Koroskem 14, Goriškem 1, v Istri 46 in v Dalmaciji 36. V Ljubljani v naši pisarni se je sesavilo 23 računskega zaključka in pregledalo 68. Na Stajerskem pa se je deloma sesavilo in deloma pregledalo 90 računskega zaključka. To delo pri računskega zaključka je vzel veliko časa. Meseci januar, februar in marec so dali opraviti večinoma z racunskimi zaključki.

Zveza je tudi denarna centrala in kot tako, poudarjati moram, je v preteklem letu, dasi je bilo še leto denarne krize, prav dobro shajala. Dasi so bile denarne razmere povsod še silno napeste in je bilo čutiti povsod pomanjkanje denarja, je imela Zveza zadost likvidnih sredstev na razpolago, tako da je lahko dovoljevala posojila in imela velike vsote naložene v drugih denarnih zavodih. Seveda se lina zahvaliti za to svojim članicam, ki so držale izborno disciplino, zato pa je hotela vzdržati tudi cel čas precej nizko obresino meri 5 in pol odstotka za kredite. Zavodi izven naše organizacije so plačevali 6 in pol do 8 odstotka.

Poročilo se je soglasno odobrilo.

Poročilo nadzorstva.

V imenu nadzorstva je poročal g. župnik Piber.

Nadzorstvo je imelo od lanskega občnega zbora 11 sej, in sicer večinoma redno vsak mesec. Člani nadzorstva so si razdelili referate o posameznih članicah Zvezke, pregledali revizijska poročila in poročali o tem pri mesečnih sejah. Nadzorstvo je ponovno naročalo, naj na elstvo strogo pazi, da se nedostatki, ki jih zapazijo revizorji pri posameznih članicah, odpravijo v predpisani času. — Pri pregledovanju revizijskih poročil se je opetovano podarjalo, da morajo nadzorstvo pri posameznih članicah rednejše delovati. Ni malo članic, pri katerih niso revizorji skozi celo leto opazili nobene seje vknjižene. Pri sejah so se dalje pregledovali načelstva dovoljeni krediti in se je pazilo, če odgovarja njih višina številu članov in pa redu, ki vladata pri posameznih Zvezinih članicah. Kakor že lansko leto, tako je nadzorstvo opozarjalo, da se morajo članice držati v redu in nalagati odvisni denar pri Zadružni zvezi. Dogajali se so še vedno slučaji, da je kaka članica vložila svoj denar pri zavodu, ki ni član Zvezze. Opaziralo pa se je tudi, da ni v zmislu Zvezinih pravil, če nalagajo članice svoj denar pri kaki večji zadruži. Etudi je včlanjena pri Zadružni zvezi, nadzorstvo je v vsakem takem slučaju odobravalo in zahtevalo, da paži načelstvo na zadružno disciplino.

Člani nadzorstva so redno pregleđovali knjigovodstvo in b'agajno. V knjigovodstvu in v blagajni vladu popoln red. Pregledala se je tudi bilanca in našla v popolnem soglasju s knjigami. Iz nadzorstva je izstopil gospod nadsvetnik Obuljen, in sicer zato, ker je Dalmatinski Savez prevzel dosedanje Zvezine članice v svoje članstvo. G. nadsvetnik Obuljen je izpolnjeval dolžnosti člana nadzorsiva v polni meri, se vestno udeleževal sej in je stavil mnogo koristnih nasvetov, posebno glede dalmatinskih zadruž.

Nadzorstvo pozdravlja misel, ustavoviti zadružni fond, bi ko postavlja naše zadružništvo še na boljši in bolj zdrav in siguren temelj.

Poročilo se je soglasno odobrilo.

Letni račun in bilanca za leto 1913.

Ravnatelj g. Traven je poročal:

Celokupni denarni promet v minulem letu je znašal 98.022.358 K 96 vin., odbivši bilančne postavke leta 1912 v znesku 29.650.904 K 54 vin., znaša potem takem čisti promet leta 1913 68 milijonov 371.454 K 42 vin. Čisti dobitek je znašal v minulem letu 41.525 K 84 vin., naloženega denarja je bilo koncem leta 2.288.553 K 38 vin.

Krediti, katere je dala Zveza svojim članom, so se v preteklem letu zmanjšali za 570.093 K 17 vin. Vloge stalne, ki so znašale koncem leta 1912. 4.404.737 K 72 vin., so se zvišale za 535.603 K proti prejšnjemu letu. Vloge v tekočem računu, ki so znašale koncem leta 1912 10.452.833 K 99 vin., so se zvišale za 1.094.797 K 94 vin.

Aktiva znašajo 16.209.762 K 31 vin., pasiva 16.168.236 K 47 vin.

Rezervni zaklad znaša 184.969 K 84 vin.

Koncem leta 1912 je znašalo stanje deležev 39.213 v znesku 392.130 K, v letu 1913 je prirastlo 884 deležev v skupnem znesku 8840 K, skupaj 400.970 K; tekomp leta 1913 pa se je izplačalo 254 deležev v znesku 2540 K, tako da je stanje deležev koncem leta 1913 znašalo 39.843 v znesku 398.430 K.

Predsednik dr. Krek je predlagal, naj se od čistega dobitka 41.525 K 84 vin. dà 40.000 K splošni rezervi, 1525 K 84 vin. pa posebni rezervi. Predlog je bil sprejet in bilančno poročilo s tem znojo odobreno.

Voli ev.

Odbor in nadzorstvo se je volilo na predlog dr. Pegana z vzklikom.

Izvolili so se v odbor namesto letos izstopivših članov slednji: Ivan Ceslar, Mozirje; Fr. Demšar, Češnjica; dr. Anton Korošec, Maribor; Ivan Mahulja, Omišalj; Anton Abram, Košana; Anton Čok, Trst; Josip Grašič, župnik, Beram; Mehael Hušo, kapelan, Podgrad; dr. Val. Rožič, Celovec; Ivan Bešter, župnik, Šenožeče.

V nadzorstvo se je izvolil Al. Šarec, župnik v Smartnu pri Kranju.

Izprememba pravil.

Nato so se odobrile nekatere izpremembe pravil Zadružne zvezze, izmed katerih je najvažnejša ta, da morajo večje članice imeti pri Zadružni zvezzi tudi sorazmerno vec deležev. Po novih pravilih bo stel odbor namesto 24 članov le 16 in Zvezino na elstvo namesto 9 članov 7, to pa zato, ker odpade Dalmacija.

Zadružni fond.

Ravnatelj g. Traven je z ozirom na zadružno potome v znanjih letih, kot n. pr. slučaji Glavne posojilnice,

Agro-Merkurja, Centralne Lase v Četovcu itd., ki sicer niso bile članice naše zadružne organizacije, vendar pa so sliško vplivale na javnost in omajale zaupanje v zadružno misel poverjali, da je potrebno osnovanje zadružnega foda za pomoč zadružam, ki so vsled nosre e prišle v stiske. Tem zadružam bi se pomagalo s prispevkvi ki bi naj jih plačevala članice vsako leto. Na ta način bo le rastlo zaupanje v naše zadružne, ker bodo videli ljudje, da so naše zadružne močne in da ni bojazni za kakov izgubo. V ta fond so danes, ko še ni bilo nobenega sklepa, prispevale zadružne že nad 13.000 K. Predlog, naj osnuje »Zadružna zveza« v ta namen poseben zadružni fond, v katerega naj bi prispevale zadružne vsako leto eno desetino od čistega dobitka prejšnjega leta. Določati izjeme ima načelstvo pravico v izvanrednih slučajih. Zadružna zveza naj nalaga od teh prispevkov vsako leto 10.000 K kot glavnico, ostalo pa naj da Zadružna zveza članicam, ki so eventualne potrebi.

Deželni odbornik g. dr. Lampe je predlagal, da zadružni fond nima samo izključne sanacijske namene, temveč tudi namen, nuditi zadružam pomoč tudi v drugih ozirih. Konstatira pa na podlagi pravil, da je vse premoženje zveze premoženje njenih članic.

Ravnatelj Traven povdarija, da se bo knjigovodstvo zadružnega fonda vodilo ločeno po posameznih deželah in članicah, tako da bo jasno, koliko je vsaka članica vplačala.

Predlog g. ravnatelja Travena je bil nato sprejet.

Sprejet se je tudi predlog poslanca Ozemca, naj se vodi knjigovodstvo zadružnega fonda ločeno po deželah in članicah.

se je vsled zatiranja od strani Grčije iz Makedonije že 163.000 mohamedancev izselilo in da grška vlada ne izvede člana 2 mirovne pogodbe. Za mohamedance v grški Makedoniji od Kavale do Srbije ne veljajo nobene postave.

Anglija.

London. Vojska med Grčijo in Turčijo je popolnoma izključena. Velesile je ne dopuste in jo bodo lahko zbranile. Angleške firme ne bodo ne Turčiji ne Grčiji poslale naročenih dreadnoughtov.

POVIŠANJE PLAČ ČASTNIKOM.

Bodoče leto namerava vojna uprava delgacijam predlagati, da povisijo plače častnikom, in sicer dobe tiste plače kakor državni uradniki. Dohodek VIII. činovnega razreda dosežejo vsi častniki po 16- do 20-letni službeni dobi. Izdatki bodo znašali na leto 3.000.000 krov.

NADVOJVODA PRESTOLONASLEDNIK SE UDELEŽI VOJAŠKIH VAJ V BOSNI

Pester Lloyd poroča, da se nadvojvoda prestolonaslednik Franc Ferdinand udeleži junija manevrov v Bosni. 23. junija se pripelje v Sarajevo. V Bosni ostane tri dni in bo bival v Ilidžah pri Sarajevu.

DR. SVIHA TOŽI POSLANCA DR. ŠMERALA.

Praga. Tukajšnje kazensko sodišče je predsedstvu poslaniške zbornice poslalo dopis, ki zahteva, da naj se sodišču izroči socialnodemokrški poslanec dr. Šmeral, katerega toži dr. Sviha zaradi razžaljenja časti.

ZOPET DOBAVNA AFERA V PRAGI.

Praga. »Čeche« poroča, da neka dojavna afera povzroča zopet veliko pozornost. 2000 vodomerov za Prago, ki stanejo četr milijona krov, dojavljiva neka francoska tvrdka, dasi je stavila neka domača tvrdka ugodnejšo ponudbo.

TIROLSKE DEŽELNOZBORSKE VOLITVE.

Inomost. Nemško veleposestvo je vsled kompromisa izvolilo za poslanca konservativca dr. pl. Wackernella, grofa Trappa in barona pl. Dipaulija ter liberalce barona pl. Widmanna, barona Sternbacha in dr. Pavla pl. Grabmayra.

KOLOŠKI NADŠKOF.

Budimpešta. Uradni list objavlja, da je imenovan škof v Raabu dr. Leopold Arpad Varadi za nadškofa v Kolosu.

Dnevne novice.

+ O belokranjski železnici je priobčil »Slovenski Narod« v soboto uvodnik. Po mnenju »Narodovega« nacionalnega ekonoma bo ta železnica brez pomena za Kranjsko, dočim čivkajo že vrabcii po strehah, da se obrne ravno s to železnicu veliki svetovni promet, ko se otvorí še liška železnica, skozi našo deželo. »Narod« pogreva staro laž, da so hoteli naši poslanci z metliško progo oškodovati Belokrajino. Res pa je, da je referent v odseku, Ivan Hribar, pozabil akte doma, ko bi bil moral poročati o belokranjski železnici, in da je ravno dr. Šusterič s svojo energijo dosegel sedanjo traso, kakor je sploh cela železnica v prvi vrsti njegova zasluga. Za njegovo pisarjenje ne bodo »Narodu« hvaležni niti njegovi metliški prijatelji, še živeča člana takratne črnometalske deputacije (gg. Doltar in Šetina) pa lahko izpovesta pozitivno, kako grdo »Narod« laže. »Narod« je pa pozabil samo eno resnico povedati, kako je namreč liberalna stranka zlorabljala to železnicu, da je pri volitvah hujskala prebivalstvo z lažnjivimi vestmi, češ, da je železnica po krivdi S. L. S. padla v vodo. Tako je liberalna stranka o tej železnici samo lagala, Slovenska Ljudska Stranka jo pa dosegla!

+ Spačena krajevna imena postaj na progi belokranjske železnice. Ali je ves boj za pravilna slovenska krajevna imena in boj proti nemškim spakedrankam bob v steno? Ali mora vlada res pri vsaki priliki žaliti Slovence, ki tvorijo tudi del avstrijskih dežel? Kako so prestavljena imena popolnoma slovenskih krajev in popačena slovenska krajevna imena ob novi progi, to je škandal, ki presega že vse meje. Virčna vas se ne pravi in tudi ne Wirtschaftendorf, temveč Birčna vas. Rožni dol naj ostane tudi nemško Rožni dol in ne Rosental. Semič in Gradac naj bo tudi pravilno, ne pa Semitsch in Gradaz. Rosalnice naj ostanejo Rosalnice in ne Rosalitz. Mi proti tem spakedrankam, ki žalijo našo narodnost, odločno protestiramo in pozivljamo ravnateljstvo državnih železnic, da popačena slovenska imena popravi in nemške spakedrankne izpremeni v zgoraj navedenem zmislu!

+ Banovi nameni. »Agramer Tagblatt« poročajo iz Budimpešte, da ban resno misli na to, kako bi novo stranko ustavil. Koalicija se mu namreč ne

zdi še zadostti vladna. On namerava dobiti večino koalicije zase in z unionisti vred zvariti guvernementalno stranko, bi vodila njemu, to je Ogrski, všečno politiko. Vest, da bi tudi pravaš okoli »Hrvatske« v to stranko vstopili, je izmišljena. Noben pravaš ne more sodelovati z banom, ki ni za finančno samostojnost Hrvatske, najmanj pa s Skerlecom, ki je prinesel Hrvatski ekspropriacijo Primorja.

+ Nemci na Hrvatskem. Nemci v Novem Selu (Neudorf) so prosili hrvatsko vlado, naj bi imela mesta, ki je tam nemška kolonija, ne pohravila. Vlada ni na to še nič odgovorila. Zeleznicam pa je naloženo, da morajo do 1. julija uvesti povsod, torej tudi v vozni rečeh, hrvatska imena.

+ Liberalni kandidat Lavrenčič prieja po Notranjskem skrivaj shode. Napovedati jih nima poguma, ker se bojni, da bi prišli na njegove shode ljudje, ki bi ovrgli liberalne laži in ljudem oči odprli. Liberalci radi govorijo, kako je Lavrenčič na Notranjskem prijavljen. Če se ne bi šlo za strankarsko disciplino, Lavrenčič niti v Postojni ne dobi deset glasov, tako malo marajo njegovi prijatelji zanj. Zelo značilno za moža je njegovo »podpiranje domačinov«. Za svoje tovarniško podjetje si je namreč lansko leto najel samih Italijanov. Evviva Laurencich!

+ Hrvatski radnički savez bo imel 26. maja v Zagrebu letno glavno skupščino. Savez ima skupine v Zagrebu, Bjelovaru, Karlovcu in Samoboru.

+ »Jugoslavija« prepovedana. »Narodni Listy« poročajo, da prasko namestništvo ni odobrilo pravil dijaskega društva »Jugoslavija«, ki naj bi bilo odslej združevalo vse jugoslovanske dijake v Pragi, Slovencu, Hrvate in Srbe. Ker so se vsa jugoslovanska dijaška društva prostovoljno razšla z ozirom na ustanovitev tege novega skupnega društva, je sedaj jugoslovansko dijaštvu v Pragi brez društvene organizacije.

+ Iz krške okolice. Dne 27. aprila se je vršila v Krškem sodniška razprava, precej zakasnel odmev preteklih deželnozborovih volitev. Svetoduškega Gorenca je kot tožitelja zastopal dr. Dimnik iz Krškega. Pozvanih je bilo kakih 20 prič. Ko je sodnik otvoril razpravo, je obtoženec zastopnik opozoril sodnika, da bi bil moral Dimnik pri zadnji razpravi izjaviti, da vzdržuje obtožbo; ker pa tega ni storil, ni zdaj nobenega pravnega tožitelja bi bilo protipostavno, ako bi se sodniško postopanje nadaljevalo. Zastopnik torej predlaga, naj se obtoženec oprosti. Sodnik je brez vsake nadaljnje razprave obtoženca popolnoma oprostil.

+ Lavrenčič snubi kmete. Dne 30. aprila t. l. je šel postojanski župan Lavrenčič po glasove v Šmihel v spremstvu znanih liberalcev Jožeta Premrova, župana v Bukvi in Jožeta Kiauta iz Landola. Otvorili so shod v gostilni pri »Cenčiću«. Drugač se ni čulo, kakor da so predbacivali nove davke in doklade, katere so »klerikalni« poslanci naložili, češ, da jih bo že, ako postane Lavrenčič državni poslanec, on odpravil. Povedal pa seveda ni, da kmeta skoraj nič ne zadenejo. Nato se oglašen en naš kmet, rekoč: Kako je Lavrenčič skrben mož za naše ljudstvo, se razvidi iz tega, da ima v svoji tovarni same Italijane. — Glej! Konec debate. Drugi so začeli ploskati, a Lavrenčič jo je natihoma s svojim spremstvom odkul.

+ Deželno pomožno društvo za bolne na pljučih na Kranjskem. Gospodje društveniki se vnovič opozarjajo na letošnji redni občni zbor, ki se vrši v torek, dne 5. t. m., ob 1/2. uri popoldne v bibliotečni dvorani c. kr. deželne vlade.

+ Proslava Zrinskega in Frankopana je bila v Zagrebu letos izredno velika. Pri proslavi so sodelovala vse zagrebške hrvatske društva, moška in ženska mladež skoro vseh zagrebških šol. Mladina je hodila od šole do šole ter vabila tovariše in tovarišice, da so se pridružili obhodu. Odzvali se niso samo nekateri zavodi, katere je okoli in okoli zastražilo redarstvo. Proslave so se udeležile poleg meščanstva tudi zagrebške gospe, na čelu jim županja. Pri sprevodu iz cerkve je pri manifestaciji po zagrebških ulicah vihralo pred množico deset zastav. Akademijo na vrtu »Sokola« je otvoril pravaš Mica Anič, predsedoval je pa akademiji Slovenski Jenko. Govorili so profesor dr. Šiščič, časnikar Marjanovič, pravaš Ante Nikšič, Ilija Despot, Zofka Kveder.

+ Klasifikacija konj v ljubljanski okolici. Poročajo nam: V petek se je vršila v Št. Vidu nad Ljubljano klasifikacija konj iz občin Št. Vid in Medvode. Za občino Št. Vid je bil pričetek klasifikacije napovedan ob 7. uri zjutraj, za občino Medvode pa ob 11. uri popoldne. Posestniki so bili s svojimi konji pravočasno na mestu, niso pa bili na mestu nekateri vojaški člani komisije s svojimi pomagači, ki so prišli tako pozno, da se je mogla klasifi-

kacija konj iz šentviške občine pričeti še ob 10. uri popoldne. Končala se je ob 4. uri popoldne, nakar se je pričela klasifikacija konj iz občine Medvode, za katere je bil pričetek uradno naznanjen ob 11. uri popoldne. Ogorčenje ljudstva zaradi tega dogodka je bilo samoobsebi umevno zelo veliko. Kmet, ki mora priti brezplačno s svojo živaljo v klasifikaciji ter ima stroške, mora biti točno na mestu, če ne, je kaznovan, člani komisije pa, ki so za svoje delo dobro plačani, se niti ne drže uradnih ur, vsled česar prizadevajo kmetu škodo, ker mora biti cel dan od doma in trati ponepotrebni denar. Pregovor o vojaški točnosti se s takimi dogodki pač najboljše ilustrira.

+ Hrvatska opera je bila 2. t. m. v Sarajevu, kamor je prišla gostovat, na vdušeno sprejeta. Pozdravil jo je župan. Zvečer je igrala s sijajnim uspehom »Traviata«.

+ Prvi maj socialnih demokratov v Zagrebu je bil bolj klavrni. Policija je zaplenila napis: »Doli jezuiti!, ki ga je nosil nek sodrug. Na Reki je iz množice socialistov — bilo jih je komaj 100 — pada med drugim tudi klic: »Doli Bog!« Pa pravijo socialni demokrati, da niso bogotajci!

+ Poštné razmere v Idrijski okolici. Vaš dopisnik v Spodnji Idriji je priobčil pretekli teden jako upravičeno pritožbo proti poštnim razmeram, ki pa ne veljajo samo za Spodnjo Idrijo, temveč tudi za druge vasi po naši okolici. Zavrate, Gora, Ledine, Vojsko, Otalež so tako obširne župnije, pa nimajo drugačia kakor navadne nabiralnike ali pa še teh ne. Pismo iz Idrije v Otalež rabiti tri dni, ker ga peljejo najprej v Cerkno, potem še ga neso iz Cerknega v Otalež. Enako je z vozom: avtomobile imamo že okoli 2 leti, pošto pa še vedno s staremi kljuseti prevaža; posebno vzoren je pa vozni red. Ako se pelje iz Idrije v Sv. Lucijo greš popoldne ob 3/4. 1. uro in prideš zvečer okoli sedme na postajo; če pa hočeš nazaj v Idrijo pa moraš zjutraj zgodaj iz sv. Lucije v Cerkno, potem je počitek, kajti nadaljevanje v Idrijo je še drugi dan ob 5. uri zjutraj, tako da prideš iz sv. Lucije v Berlin hitrej kakor v 40 km oddaljeno Idrijo, aka se na pošto zanašaš, kajti voz bi te zopet peljal 20 do 30 km. Iz tega sledi, da se naše tržaško ravnateljstvo prav nič ne briga za javni napredek, kajti kljubtemu, da imamo avtomobile in vozni železnica po Tolminskem v Gorico, je poštna zveza še danes tak, kot takrat, ko ni bilo še bencina ne hekmatije. Vsi smo torej v tem edini, da bi bilo treba naši poštni direkciji nekoliko več modernega duha, vsaj toliko, kakor ga imajo podobne oblasti po drugih krovovinah.

+ Od gada pičen. V četrtek 30. aprila sta šla dva dečka iz Verhpolj pri Kamniku bosonoga nabirati šmarne. Kar naenkrat zacuti dvanajstletni Janez Golob, da ga je nekaj v palcu zaskelelo. Pogleda in vidi kačjo glavo. Kakšna kača je bila, ne ve. Hitro leti domov. Ker mu je palec čas že popolnoma zatekel, so ga peljali takoj k zdravniku dr. Pinterju v Kamnik, pa je bilo že prepozno. Dečkova noga je popolnoma zatekla in višnjeva. Kljub temu je upati, da okreva.

+ Kranjski avtomobilni klub priredi na praznik vnebohoda, 21. majnika t. l. letošnji prvi klubovni izlet v Bohinj in Bled. Odhod iz Ljubljane ob 8. zjutraj, skupni obed v hotelu Sv. Janez ob Bohinjskem jezeru, popoldanski premor na Bledu pri parkhotelu Mallner.

+ Promoviral je v Pragi za doktorja prava Fran Tavželj, sodni praktikant v Novem mestu.

+ Z octovo kislino se zastrupil. Dne 28. aprila je dobil 2 1/2 leta starji Leopold Anžur doma neko steklenico, v kateri je bila octova kislina. Deček je pil tekočino ter je drugli dan vsled temu je upati, da okreva.

+ Slovensko kat. izobraževalno društvo »Straža« na Dunaju VI., Webgasse 17, priredi v tej sezoni zadnjo društveno veselico v nedeljo, 10. maja, v VI. okraju, Gumpendorferstraße 101. »Zur schönen Schäferin«. Začetek ob 7. uri. Spored je zelo zanimiv. Vstopnina za nečlane 80 v. člani z legitimacijo in vojaki polovično. Blagajna se odpre ob 6. uri. — Ker je ta prireditve zadnja v tej sezoni in ker se poslovi od društva tudi zborovodja preč. g. dr. Kimovec, pričakuje podpisani odbor številne udeležbe. Tekom poletja je knjižnica odprta vsako nedeljo zvečer, prosi se, da vrnejo izposojene knjige posebno oni člani, ki gredo sedaj v domovino. Čez poletje je shajališče članov v društvenih prostorih, kjer so vedno na razpolago slovenski časopisi. Po možnosti se bodo prirejali tudi skupni zleti ob nedeljah, kar se bo naznani teden prej v društву. — K obilni udeležbi vabi odbor.

+ Smrtna kosa med ameriškimi Slovenci. V South Chicago je umrla rojakinja Marija Černe v 38. letu svoje starosti. — V Kansas City sta umrli pred kratkim

rojaka Ivan Janžekovič in Marko Janžekovič, brata, rodom iz Radovice pri Metliki. Ivan je bil star 48 in Marko 56 let. — V East Palestine je umrla rojakinja Marija Jurjavčič, stara 28 let, žena Franca Jurjavčiča. Pokojnica je bila rojena v Škofji Loki na Kranjskem.

Darovi „Slovenski Straži“.

»Slovenski Straži« so darovali: Dr Al. Cigoj, Št. Paul, 5 K. — Lenka Šumak, Pliberk, 2 K. — Podružnica v Železni kapli 4 K 30 h. — Val. Božič, Globasnica, 1 K. — V. Vodopivec, Nabrežina, 1 K. — Županstvo Selce nad Škofjo Loko v spomin 500letnice ustoličenja 10 K. — Aleš Blažič, gostilničar, Spod. Krčanje, 3 K. — Mici in Uršula v Št. Jakobu v Rožu, 1 K. — Anton Kolar, župnik, Št. Ilj pri Velenju, 10 K. — Fran Piskernik, Ukve, 2 K. — Ivan Leban, Čadram, 3 K. — Pevski zbor dunajske »Straže« na velikonočnem ponedeljkovem izletu v Klosterneuburgu 12 K. — Hranilnica in posojilnica v Šinkavci 50 K. — Županstvo Bloke 20 K. — Duhovniki, zbrani 29. aprila na sestanku pri č. g. župniku Jos. Atteneder v Šoštanju, darovali most venca na grob rajnega stolnega dekanu dr. Mlakarja 60 K. — Ivan Pucko, Baganja, 1 K 40 h. — Fran Kajbič, Vrangska, 1 K 60 h. — Ign. Ažnog, strojevodja, Ljubljana, 1 K. — Po podružnici Sv. Križ pri Mariboru dar posojilnico v Kozjem 10 K. — Ant. Marvin, Gorica, 1 K. — Podružnica Sv. Križ pri Mariboru 140 K. — Podružnica 5 kron.

Primorske vesti.

p K prvomajniškim spopadom v Trstu. Položaj se je sedaj znatno razbistril. Kakor izve Vaš poročevalcev, je policijsko ravnateljstvo vložilo pri državnem pravdinstvu 68 ovadb, med temi jih je bilo potem 20 odstopljenih deželnemu sodišču, 48 pa okrajnemu sodišču. Več Slovencev delavcev je obto

cialnim demokratom veselje pokvarila s prepovedjo obhoda iz varnostnih ozirov. Zato so se morali socialni demokrati zadovoljiti s shodom v mestnem gledališču in popoldne z delavsko veselico. Na popoldanskem shodu bi bil imel govoriti tudi neki govornik iz Zagreba, kateri je pa v zadnjem trenutku svoj prihod odpovedal.

p Tržaški vodovod. Pri seji mestnega občinskega sveta v Trstu, ki se bo vršila v torek, bosta vodna izvedenca dr. Kerzer in prof. Schenkel predložila načrte za nov tržaški vodovod. Kakor je že četrtek »Slovenec« poročal, se bodo odločili najbrže za reko Timavo pri Sv. Ivanu pri Devinu. Ta voda je pa še nečista in gotovo bude čiščenje veliko stalo. Preštudirati se hoče tudi podzemeljske studence v Furlaniji, toda te študije bodo končane šele l. 1916. Na vsak način vodna komisija popolnoma odklanja trebičanske водне vire, ki so preveč podvrženi vremenskim izpembam. Po letu imajo prevročo in pozimi pa premrzlo vodo. Računa se, da bo mogoče Trst že v letu 1917. vžival vodo iz Timave vsaj provizorično in v začetku leta 1920. definitivno. Tudi bo postala s temi novimi napravami v Trstu voda cenejša. Vodno omrežje v Trstu samem se bo razširilo. Tržačani že težko pričakujejo rešitev tega tako važnega življenskega vprašanja.

p Osebna vest. Tržačan dr. theol. phil. don Hugo Mioni je imenovan za papeževega tajnega svetnika.

p Volitev župana na Reki. V soboto zjutraj se je vršila v navzočnosti guvernerja grofa Wickenburga volitev novega župana na Reki. Pri otvoritvi se je guverner pozval mestne svetovalce, naj izvolijo novega župana, ker prejšnjega cesar ni potrdil. Svetovalec Zanella je nato v krepkih besedah bral levite ogrski vladi. Pravi med drugim, da so bili Rečani vedno dobri patrioti, a že nekaj let sem jih vkljub temu ogrska vladat zatira. Bil je nato izvoljen novim županom svetovalec Corossac, ki je tudi volitev sprejel pod pogojem, če ga potrdi cesar. Pripomnil je med drugim, da bodo Italijani in Ogori zopet prijatelji postali, kakor hitro bodo dobili zaupanje do vlade.

p Vojaška vest. Nadporočnik Rudolf Pless je imenovan za stotnika pri 97. pešpolku.

p Imenovanja. Trgovski minister je imenoval sledeče gospode c. kr. poštne koncepcne praktikante v Trstu c. kr. poštnim koncipistom: Luciana Scoc, Avgusta Trojanšek, Erharda Ratzenbeck, dr. Riharda Visintin, Cesarja Gortani in Antonia Vesenjak.

p Nov parnik. V soboto je bil v tržaški ladjedelnici spuščen nov salonski pobrežni parnik »Monfalcone«, ki je last tržaške parobrodne družbe. Parnik je dolg 42·80 m in 6·80 m širok.

p Pomočniki poškodovali pekarno. Pri pekovskem mojustru Matiji Deklevi v Pulu so pomočniki stopili v štrajk. Ker niso ničesar dosegli, so v delavnici odprli plinove cevi in spustili iz vodovoda vodo, da se je vsa peč pokvarila. Mojster ima veliko škodo. Policia je deset pomočnikov zaprla. Vsi taje.

Ljubljanske novice.

Ij Vojni minister v Ljubljani: Dne 23. t. m. se bo vršila v Ljubljani velika konjenička dirka, h kateri pridejo častniki iz raznih avstrijskih garnizij in se je udeleži, kakor čujemo, vojni minister. Dirka se bo vršila na travniku v Lattermannovem drevoredu, kjer se navadno vrše nogometne tekme.

Ij Proslava dveh zaslужnih gasilcev. Preteklo soboto so člani tukajšnjega protovoljnega gasilnega društva z lepo slavnostjo v hotelu »Lloyd« proslavili dva zaslужna, vzorno požrtvovalna člana svojega društva: g. Ivana Tomažiča, ki s ponosom lahko gleda na 30letno dobo neumornega delovanja v korist someščanov, in g. Fr. Florijančiča, ki že dolgih 25 let vrši posebljiju v pomoč. Po posameznih nalogovih je bila izročena g. Iv. Tomažiču v spomin krasna zlata ura, g. Florijančiču pa lepa kolajna. Naj bi oba jubilanta ob hvaležnem priznanju društvenikov in občinstva še dolgo vrsto let bila mlajšim vzor vestnosti in trudoljubnosti.

Ij Poročil se je danes g. Anton Zajc, posestnik, z gospodično Viktorijo Tomazič. Čestitamo!

Ij Pogreb g. Ivana Medena. Preteklo soboto so pokopali g. Ivana Medena, velezaslužnega za slovensko pesem in slovensko probudo. Pogreba se je udeležilo korporativno pevsko društvo »Slavec«, katerega častni član je bil pokojnik, opazili pa smo tudi deputacije: »Glasbene Matice«, slov. glasb. društva »Ljubljane«, S. K. S. Z., »Ljudske posojilnice« itd. Med mnogoštevilnimi pogrebci smo opazili dež. glavarja dr. Šusteršiča, dež. odbornika podžupana dr. Trillerja, in dr. V. Pegana, dvornega svetnika Klimenta, deželnega

poslanca dr. Vinko Gregoriča, mnogo duhovščine, na čelu ji č. gosp. dekan Kolar, skladatelja Dav. Jenka in Gerbiča ter vse polno najodličnejšega občinstva. Pevci so spremili pokojnika do groba, nad katerim so mu zapeli pesem v slovo.

Ij Ženska podružnica Südmarke v Ljubljani ima 405 članic, za 82 več kot lani. Ljubljanska ženska podružnica »Slovenske Straže« — ali imaš včlanjeno vse naše somišljenje?

Ij Šentjakobsko prosvetno društvo. Na Rožniku ima jutri, v torek, ob pol 6. »Šentjakobsko prosvetno društvo« svojo društveno mašo. Udje in prijatelji društva so vabljeni.

Ij Katehetski sestanek bo v sredo, dne 6. maja ob petih popoldne. Predaval bo prof. dr. Josip Demšar o vprašanju: »Ali so Foeersterjevi spisi porabni tudi v katehezic. — Dalje bo tudi razgovor o dopisih glede letošnjega katehetskega tečaja v Istri.

Ij Naš magistrat in njega javni prostori. V sredini mesta, kjer stanejo in se sprejava sama inteligenco, se iz javnih prostorov vsaka najmanjša bilka od magistratne strani sproti pomede, po okrajih pa, na primer na Planinskem svetu v Krakovem ob Emonski cesti, ki je po potresu tudi last našega magistrata, vladu največja nesnaga. Ta prostor, ki bi moral biti kras tega okraja, je prostor za vse drugo, samo za snago ne. Tam se skozi leta že vse dovaža: les, gnoj, gramoz in smeti vseh vrst. In kar je še posebno na tem prostoru, da ima neki I. Puch, ki je ravno sosed tega prostora, poseben privilegij na njem. Navadno je naš slavni magistrat precej natančen v tem, ako kaka stranka na javnih prostorih kaj nalaže, posebno pa proti stranki, ki mu ni simpatična. G. Puch, kot pristaž magistratne stranke, pa razpolaga s tem prostorom, kakor da bi bil on gospodar. Še vsozove ima včasih tam, dasiravno ima svoje prostorno dvorišče. Mi pa pravimo, da je dolžnost magistrata gledati na ta prostor v tem okraju, kakor na druge po mestu in naj napravi iz njega primeren park, ki bo v oblepšavo temu okraju, posebno pa še trnovski cerkvi. — Ljubitelj reda.

Ij Notarski izpit je napravil g. Janoš Svetlič, notarski kandidat pri g. c. kr. notarju Hafnerju v Ljubljani, z dobrim uspehom. Čestitamo!

Ij Nezgoda. Splašena konja planila v Ljubljansko kreditno banko. Pri Šentjakobskem mestu sta se danes okoli 3. ure popoldne splašila dva konja, vprežena s praznim vozom, in dirjala preko Starega in Mestnega trga. Zalečela sta se v izložbenemu oknu Ljubljanske kreditne banke ter predrala z glavnima velika okna. Konja sta se vsa obrezala in je bilo na licu mesta vse polno krvi. Od konj je tekla kri curkoma ter so ju odpeljali v bolnico za živino na Poljanski cesti. Uradništvo v kreditni banki se je vsled tega nenadnega dogodka seve zelo prestrašilo.

Ij Nepravega je zabodel? Ko je včeraj zvečer šel domov 24 let starci Župančičev hlapec Fr. Mikec, skočil je nekdo iz zasede zahrbtno nanj in mu zabodel nož v hrbet. Mikec je bil o napadu v bolnici zaslisan ter je izjavil, da napadalca osebno ni prej nikdar poznal, da nikdar ni z njim govoril in da ne ve, zakaj ga je napadel.

Ij Tatvina »Pri Panju». Državni političi se je posrečilo, da je prijela zvitega ptička, predzrnega tatu, l. 1888. v Zgornjih Tenetiših rojenega bivšega trgovskega sotrudnika Alojzija Omana, ki je že bil radi tatvine 13 mesecev zaprt. Ko so ga iz zapora izpustili, se je zopet s tatvinami preživeljal. Krokal je po Ljubljani in kradel, kjer je mogel. Predstavljal se je z napačnim imenom. Ob velikonočnih praznikih je tudi v Kranj poletel. V znani ljubljanski goščini »Pri Panju« je bil stalni gost. To okolčino je izrabil zato, da je natakarici Mariji Čarman iz zaklenjenega predala ukradel 200 K. Poizvedbe je znal zviti tat spretno preprečevati in so bile zelo težavne. Na Franc Jožefovi cesti je Oman končno arretiral pol. agent in ga peljal k ravnateljstvu. Ko sta prišla do policijskega ravnateljstva, se je pa Oman iztrgal, da pobegne, in agent ga je prijel. Od ukradenih stvari so našli pri Omanu še nekaj perila, obleke, klobuk in 25 K 74 vin. denarja. Ker se je zadnje čase zgodilo več nepojasnjениh tatvin, se domneva, da je moč Oman še pri kakem vlonu ali tatvini soudeležen. Kdor o tem kaj ve, naj naznani to policijskemu ravnateljstvu. Oman je velik človek, podolgastega obraza in nosi angleško postrižene brke.

Ij Izseljevanje. Na tukajšnjem kolidvoru je policija ustavila 4 Amerikance; 2 sta imela napačne potne liste, 2 pa nista imela izkaznic.

Ij Opozarjam na današnji inserat glede otvoritve mestnega kopališča v Kolizeji.

Ij Umrli so v Ljubljani: Ivan Krešgar, posestnik, 43 let. — Marijana Krhin, vdova užitniškega nadpaznika, 65 let. — Mihael Vrtačnik, delavčev sin, 4 leta. — Alojzija Vidic, občinska uboga, 31 let.

100.000 rubljev je poneveril peterburški banki »Nolken« neki nastavljenc.

Ponesrečen parnik. Pri izlivu Labe se je potopil parnik »Dallars«. Dva mornarja sta utonila, eden je nevarno ranjen, ostali so se rešili.

Zadnje vesti.

CESRJEVO ZDRAVJE.

Dunaj (korespondenčni urad). Glasom večernega bulletina je kataralično stanje cesarja isto. Popoldne je cesar obiskal za eno uro malo galerijo.

Dunaj. O cesarjevem zdravstvenem stanju v nedeljo se poroča, da je cesar noč boljši kot prej prestal in da je splošen položaj zadovoljiv.

Dunaj. (Korespondenčni urad). O stanju cesarjevem se danes oficielno poroča, da je bil nočni počitek v svoji drugi polovici zopet moten. Kljub temu je splošno stanje zadovoljivo.

Dunaj. (Privatno.) Zadnja noč je bila za cesarja manj ugodna kot se je pričakovalo. Posebno popolnoči se je cesar opetovan v sled kašljiva prebudil.

DR. ANTON DERMOTA UMRL.

Gorica. Včeraj ob pol 5. uri popoldne je tu umrl odvetnik dr. Anton Dermota, znani soc. demokraški politik in pisatelj, ki je že delj časa bolehal na jetiki. Rojen je bil v Zeleznikih.

PARLAMENTARNE VESTI. SESTANEK NAČELNIKOV DRŽAVNO-ZBORSKIH KLUBOV.

Praga. Češki listi poročajo, da se češke stranke sporazumele za enoten nastop v današnji seji klubov načelnikov. Zahtevati hočejo, da naj se razpiše nove volitve za češki deželnih zborov. Če se to zgodi, obljudijo, da v parlamentu obstrukcijo opuste.

Praga. »Narodni Listy« poročajo iz Budimpešte, da se v skupni vladni sodi, da bo Stürghk vladarju priporočal, naj se poizkus državnih zbor sklicati in takoj pokazati, da delozmožnosti ne povzroča vladna, ampak stranke na Češkem.

Dunaj. Danes popoldne so se sešli načelniki državnozborskih klubov, da poiščajo podlago, na kateri bi bilo mogoče sklicati za 9. junija poletno zasedanje državnega zabora. Ako bo mogoče dosegusi kompromis med stališčem Čehov in nemških poslancev iz Češke glede razpisa novih volitev v češki državnih zborov, sedaj še ni mogoče spoznati. Konferenca se je pričela ob 3. uri popoldne in bo trajala celo popoldne.

NEMŠKO - NACIONALNE DEMONSTRACIJE NA DUNAJU PROTI ČEHOM.

Dunaj. Včeraj so dunajski češki Sokoli priredili slavnost v okraju Favoriten. Nemški nacionalci so priredili protestni shod. Policia na konjih in peš je lovila Čehe in Nemce. Aretirani so bili trije nemški razgrajenci.

USTANOVITEV POLJSKE RADIKALNO DEMOKRATSKE STRANKE.

Lvov. Včeraj se je tu osnovala poljska radikalno demokratska stranka. Na ustanovnem shodu je govoril poslanec Breiter. Shod je protestiral proti vladanju s § 14. Po shodu je bil po mestu obhod, katerega se je udeležilo okoli 15.000 oseb.

PROTI MLADOČEHOM.

Praga. Narodni socialisti so priredili ob majskem obhodu pred uredništvom »Narodnih listov« demonstracijo, Klicali so: Doli s Kramafem! Sramota mladočehom!

KOŠUT NA SMRT BOLAN.

Budimpešta. Košutova bolezen je tudi nadalje kritična. Bolnik hrane skoraj nič več ne vživa. Temperatura bolnika se dviga.

LAŠKI ZUNANJI MINISTER ODSTOPI?

Pariz. »Figaro« piše, da je odstop laškega zunanjega ministra Giuliana gotova stvar. Giuliano postane namesto Tittonija poslanik v Rimu.

PREOBRAT V VPRAŠANJU ORIENT-SKIH ŽELEZNIC.

Belgrad. Orientska železnica je v principu privolila v to, da se v Srbiji ležeča proga podržavi. Kupna cena pa je tako visoka, da bo morala bržčas mednarodna komisija izvršiti cenievit. Sicer Srbija družbi preti, da zgradi paralelno progo. Kar se tiče Avstrije, jo hoče srbska vlada zaradi njenega stališča v tem vprašanju zadeti s tem, da je oddala vse železnice, ki jih hoče v

novih krajih zgraditi, nemškim, angleškim in francoskim družbam. »Reichspost« pa slika zadevo drugače. Glasom je Francija od pogajanj glede oriente železnice sploh odstopila, pustivši Avstrijo in Srbijo, da se sami pogajate.

PREPOVEDAN SHOD V DRAČU.

Drač. Za včeraj je bil tu napovedan protestni shod proti grozodejstvu vstavšev v Epiru. Vlada je shod prepovedala.

ZOPET POIZKUSNA MOBILIZACIJA V RUSIJI.

Peterburg. 3. t. m. je bil izdan carjev ukaz, ki odreja poizkusno mobilizacijo v dveh okrajih in voklicanje rezervnikov v dveh drugih okrajih gubernije Jekaterinopol.

DEMENTI.

Belgrad. Vest »Neues Wiener Tagblatt«, da je podpolkovnik Kuzmić v nagovoru na novince dejal, da bo kralj Peter osvojil Bosno in Hercegovino, se dementira, ker Kuzmić sploh ni državobenega nagovora.

KONKORDATSKO VPRAŠANJE.

Belgrad. Tu se govori, da bo za katoliškega nadškofa v Belgradu imenovan nek prelat iz Slavonije. — Srbska vladna bo za duhovnike nastavlja večinoma glagoljaše iz Dalmacije.

DEFICIT V ČRNI GORI.</h3

vanih nepostavnosti in je protest a limine zavrnili. Občina ima sedaj 13 čestnih občanov in vseled tega nača stranka večino v občinskem odboru zagotovljeno. Nasprotnik je up na zmago v I. razredu spletal po vodi in nič se ne čudimo, ako preteka soz za zlomiti časi, ko so v občini gospodovali.

Štajerske novice.

Š Mariborski Blumentag se je slabo obnesel, še slabše kot lansko leto. Ljudje so postali pametni in so se naveličali večnega prosjačenja. Izkupiček je skromen.

Š Velika mladinska slavnost se je vršila v Slivnici pri Mariboru. Govoril je dr. Hohnjec. Udeležba izredno obilna.

Š Pri občinskih volitvah v Slivnici pri Celju so po hudem boju zmagali združeni liberalci in nemškutarji. — Dr. Ravnhar in dr. Kukovec sta se delala v Mariboru strašno »narodne«, niju pristaši na deželi pa se vežejo z najhujšimi narodnimi nasprotinci, proti rodnim bratom.

Š II. slavlje 500letnice v Mariboru pirede slovenska narodna društva dne 10. majnika ob pol 4. popoldne v prostorih Narodnega doma. Ker je ta dan nedelja, je seveda upati na zopetni veliki obisk. Na sporednu sta »Knez Volkun« in »Tugomer«, slavnostni govor in živa slika »Slovenija«. Vrh tega bodo še pevske točke in godba. Da si vsakdo pravočasno zasigura svoj sedež, prosimo slav. občinstvo, da se poslužuje predprodaje, ki jo ima g. Vilko Weixl, trgovec s papirjem, Glavni trg 22. Znižane cene so: foteljski sedeži po 2 K 50 vin., I. do IV. vrsta 2 K, V. do VII. vrsta 1 K 50 vin., VIII. do XII. vrsta 1 K, sedeži na galeriji 80 vin. Stojišča v parterju 80 vinarjev, za dijake in vojake 40 vin., na galeriji stojišča 40 vin. — V nedeljo, dne 10. maja, vse v Narodni dom v Mariboru!

Š Volitve za deželni urad zavoda za nameščence v Gradcu. V nedeljo, dne 17. maja t. l. se vršijo volitve delegatov v deželni urad zavoda za nameščence v Gradcu in so se volilcem tudi že poslale tozadevne glasovnice. Došle so tudi že izpolnjene glasovnice od raznih nemških volilnih odborov. Nastane sedaj vprašanje, koga bomo volili Slovenci, ki imamo pri tem zavodu tudi naše interese. Ali bomo postavili svoje kandidate, oziroma ali je upanje, da bi kaj dosegli? Kakor znano, nima ta zavod nobenega slovenska uradnika, imá samo nemške tiskovine, klub temu, da je dobršen del zavarovanih nameščencev iz Koroške in Štajerskega. Ali bi ne bilo na mestu, da bi Slovenci s svojim skupnim nastopom pomedli s takimi delegati in volili take, ki bi se ozirali tudi na zahteve Slovencev? — Slovenski delodajalci in nameščenci, ganimo se in nastopimo skupno za slovensko stvar z listkom v roki in uspeh ne bo izostal!

Š Novice iz Ptuja in okolice. Med edova igra »Za pravdo in srce«, ki so jo predstavljali zadnjo nedeljo ptujski diletantje v Narodnem Domu, je uspela izborna. Igralcii so svoje vloge dobro pogodili. Dvorana je bila nabito polna občinstva iz mesta in okolice. Med dejanji so pridno udarjali tamburaši iz Rogoznice. Kakor slišimo, misli »Dramatično društvo« prirediti v kratkem še eno predstavo v tej sezoni. — Slovensko blagoslovjanje nove brizgalne požarne brambe na Hajdinu pri Ptaju se je izvršilo danes 3. maja popoldne. Došlo je precej gostov od raznih strani. Slavnost je vsled lepega vremena dobro uspela. — Ptujski župan Ornig se je podal te dni na potovanje v južne dežele, in sicer v Afriko in Palestino. Odsoten bo kake štiri tedne. Zastopal ga bo podžupan J. Stendte. — Cesarjev dar. Žena tukajšnjega mestnega uslužbenca Klemensa je pred kratkim porodila trojčke. Cesar je ob tej prilikli daroval rodbini darilo 100 K. — Solško leto se je zaključilo včeraj, dne 3. maja na obrtno-nadaljevalni šoli ptujski. — Umrl je v Gradcu bivši mestni blagajnik ptujski, Jože Leidl, v 40. letu starosti. — Ptujski občinski svet proti delavstvu. Kakor znano, je hotela ptujska stanovanjska zadruga v Koldovski ulici sezidati stanovanjsko hišo za železničarje. Občinski svet je enkrat stavbno dovoljenje že skoro dovolil. Nekateri občinski svetniki so pa čutili potrebo, proti temu vložiti protest, rekoč, da je to najlepši del mesta, in če se tam postavi delavska stanovanjska hiša, se potem tam ne bo hotel nihče več naseliti. Stanovanjska zadruga je nato zopet vložila prošnjo za stavbno dovoljenje. Mestni svet se je sestal k izredni občinski seji, da bi razpravljal o tej zadevi. Manjkala pa je več kot polovica odbornikov, tako da se je nista bila sklepčna. »Pettauer Zeitung« piše k tej zadevi, da bi bilo v interesu nemške stvari pač dobro, da bi se ta zadeva ugodno rešila. Kajti nepotrebno si je napokavati sovraštvo železničarjev, ki so baje sami Nemci, ker mesto ima že itak dovolj sovražnikov. — To pisanje si je razlagati sledče: Bližajo se namreč občinske volitve v ptujski mestni občinski

zastop in Ornigova klika menda čuti, da se ji majejo stolci na ptujskem magistratu; zato tudi večji del ptujskih Nemcov zahteva ugodno rešitev tega vprašanja. — Nemško delavsko društvo »Germania« bodo ustanovili ptujski nemškutarji dne 11. junija t. l. — Umor. V pondeljkovki številki minulega tedna smo poročali o mrtvi deklici, ki so jo našli ob Dravi blizu Ptuja. Mrtva deklica je 18letna Ida Kos, doma iz Mariobra. Upamo, da bo sočniška preiskava prinesla luč v ta temni slučaj. — Umor je omračil uradniku ptujskega okrajnega glavarisa Peera. Prepeljali so ga na opazovalnico v Gradec. — Goret je pričelo te dni na podstrešju mlina tvrdke Schwab pri Ptaju. Na lice mesta prišedši požarni brambi se je posrečilo ogenj po enournem gašenju pogasiti. — Orijak umrl. Pred enim letom se je v neki ptujski gostilni pokazal »največji vojak nemške armade« po imenu Osvald Bahling. Mož je bil 2 metra 41 cm visok. Ta vojak je sedaj umrl v 35. letu starosti v Bratebrunnu pri Nikolsburgu. — Ogenj je nastal te dni pri posestniku Dobicu na Spodnjem Bregu pri Ptaju. Ogenj pa so k sreči še pravočasno opazili in ga pogasili, da se ni razširil. Ogenj so zanetili otroci, ki so se igrali z vžigalicami. — Pred preiskovalnim sodnikom skoraj umrl. V Zagorcih v Slovenskih goricah sta se stepla kmečka fanta Franc Holz in Franc Jager. Jager je v pretepu Holza obstrelil na glavi in ga znatno ranil. Oba pretepača so zaprli pri sodišču v Ptaju. Sodnik Breznik je nato zaslišaval Holza. Temu pa je pri zasliševanju vsled rane na glavi postal tako hudo, da je moral sodnik telefonirati po rešilni voz, s katerim so Holza spravili v ptujsko bolnišnico.

Š Občinske volitve v Šmiklavžu pri Ormožu je namestnija klub štajercianskemu rekurzu potrdila.

Š Veteransko društvo s slovenskim poveljem so ustanovili v Vurbergu pri Ptaju. Protektorat nad društvom je prevzel grof Herberstein, kumica zavesti pa je grofica Herberstein.

Š Cestni napad. Posestnik Jože Maček se je te dni nekoliko vinjen vračal iz Vojnika pri Celju proti domu. Na cesti so ga napadli trije fantalini po imenu Lobnik, Kurada in Ojsteršek ter ga tako hudo pretepli, da je dobil smrtno-nevarne poškodbe. Ničvredneže so zaprli.

Š Vsled pasje stekline umrl. Občinskega sluge Ferdinanda Pečko v Vojniku je pred par meseci ugriznil neki stekel pes. Pečko se za rano ni dalje brigal, te dni pa so se na njem naenkrat pokazali znaki stekline. Prepeljali so ga takoj v celjsko bolnišnico, kjer je v strašnih bolečinah umrl.

Š Požar. V Gradišu pri Podrsedi je te dni izbruhnil ogenj pri posestniku Ferdinandu Simončiču. Uničil je ogenj vsa poslopja. Vsled vetra so se vnela tudi sedna poslopja posestnika Martina Klajnšeka in popolnoma zgorela. Škoda je velika. Zažgal je baje 6 letni Simončičev sin.

Š Mlada tatova. V Mariboru so izročili okrožni sodniji Maksa Novaka in Ferdinanda Velleta. Oba sta stara komaj po 15 let. Izvršila sta vsega skupaj 10 vlomov in tatvin.

Š Vlomi se dogajajo zopet v celjski okolici. V eni zadnjih noči so vlomili tatoi v Pacholletovo gostilno na Bregu pri Celju, kjer pa niso dobili precej plena.

Š Smrti v ognju. V Kramžah pri Novi Cerkvi blizu Celja je delavec Martin Šuper pozigal grmičevje. Pri tem se mu je vnela obleka. Dobil je tako hude opeklne, da je na njih umrl. — V Veliki Pirešici pri Celju je nastal gozdni požar pri posestniku Šuperju. Po požaru so pogrešali slaboumnega Šuperjevega brata Martina. Našli so ga drugi dan popolnoma ožganega na nogorišču. Pri galjeru se mu je vnela obleka, in ker ni bilo pomoči, je v ognju zgorel.

Š Pri strelenju z možnarji ponesrečil. Na neki gostiji v Šoštarju so streličali tudi z možnarji. En možnar je razpočil in železni deli so zadevi sodniškega oficiranja Antona Kramarja v trebuhi. Smrtno-nevarno ranjenega so spravili v bolnišnico.

Š Zaprli so v Celju italijanskega goljufa Hildebranda Bartolussia, doma iz Trevize. Izvršil je po Celju in okolici več goljufij.

Š Vlomili so v Zgornji Radgoni tatoi pri trgovcu Korošcu in pokradli za 1400 K blaga. Tato so niso izsledili.

Š Nesreča. Pri zidanju tovarne v Št. Pavlu pri Preboldu se je podrl oder. Zidarja Jože Špeglič in Franc Mernik sta pri tem dobila smrtnonevarne poškodbe. Spravili so ju v bolnišnico.

Š Otrok utonil. V Mihalovcu pri Brežicah je padel dve in polletni sinček posestnika Vrbenjaka v gnojnico in utonil.

Š Požig. Pri Sv. Tomažu pri Ormožu so zaprli lončarja Janeza Lašiča iz Perštine. Dolžijo ga, da je sam zažgal svoja poslopja, da bi prišel do zavarovalnice.

Š Novo zdraviliško hišo za uradnike avstrijsko-nemškega železničarskega dru-

stva bodo otvorili v kopališču Rogaška Slatina dne 6. in 7. junija. Poslopje obstoji iz 40 sob in potrebnih pritiklin. Nemško časopisje pravi, da zdraviliška hiša ne bo otvorjena toliko iz karitativnih, kakor iz nemškonacionalnih namenov.

Š Železniška nezgoda. V Špilfeldu je zgrabil viak 30 letnega premika Rudolfa Pukl, mu odtrgal levo roko in ga tudi na glavi težko poškodoval. Spravili so ga v graško bolnišnico.

Š V konkurzu je Marija Tabor, lastnica trgovine z moškimi oblekami v Celju.

Š Zopet otroci požigalci. V Smolincih pri St. Lenartu v Slov. goricah so te dni zgozeli hlevi posestnika Zagoršeka. Zagoljali so otroci.

Tržne cene.

Cene veljajo za 50 kg.

Budimpešta, 4. maja 1914

Pšenica za maj 1914	13:30
Pšenica za oktober 1914	11:29
Rž za oktober	10:08
Koruza za maj 1914	10:39
Koruza za julij 1914	7:49

Pivovarna v Lescah 1516

zastopnički u potvrdi
za Kranjsko, Koroško in Primorsko.

1516

Išče se

stanovanje v pritličju

z dvema sobama in kuhinjo ali pa z eno sobo in lokalom na Sv. Petra cesti ali v bližini za prvi avgust. Ponudbe je poslati na poštni predel, Ljubljana 146.

1519

Delavne zastopnike

izč Zg. rogaški vrelec pri Poljčanah. Odlična, slovita naravna zdravilna dietet. namizna pijača.

Odda se mirni stranki lepo

stanovanje

obstoječe iz treh sob, kuhinje in pritiklin ter hodnikom v III. nadstropju za avgustov-termín. Več se izve v Židovsk. ulici št. 1, L. n. 1521

Odda se z avgustom

stanovanje

obstoječe iz dveh sob, kuhinje in čumnate v Trnovski ulici št. 23. 1520

Potri glob ke žalosti raznjamamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem tužno vest, da je naš iskreno ljubljeni soprog oziroma brat, svak in stric, gospod

Ivan Kregar

hšni posestnik in trgovec

danes v nedeljo 3. maja ob 5. uri zjutraj po mučni bolezni, previden s sv. zaklimenti za umirajoče v 44 letu, mirno v Gospodu zaspal.

Pogreb predragega rajnega bode v torek, dne 5. maja ob 3. uri popoldne iz hiše žalosti Poljanska cesta št. 71 na pokopališče k Sv. Križu.

Sv. maše zadušnice se bodo brale v župni cerkvi sv. Petra.

Predragega rajnega priporočamo v pobožno molitev in blag spomin.

Ljubljana, dne 3. maja 1914

E. Ščika Kregar
sestra.

Ana Kregar
soprga.

Anton Keman
svaka.

Angela Koman
svaka.

1514

I slov. pogrebni zavod Jos. Turk.

Prijazno naznanjam stoj občinstvu, da sem prevzel s 1. majem

mestno kopališče in restavracijo

„Kolezija“

tr bodoči tudi tam izvrševal svojo gostilniško obrt. Cennim gostom in obiskovalcem kopališča se bodo posreči z dobrim pristnim vino, vsak dan s svežim pivom kakor tudi s kavo, čajem, mlekom in drugimi vrstnimi jedidi. Kopališče je vseč dan odprt od pol 9. ure zutraj do 9. ure večer in sicer ob delavskih dopoldne sano za dame.

Cene konci so: Kopriji 12 v.; za dame je na razpolago tudi kopališčna obička. Poleg kopališča je lep senčnat park Hribarjev gaj. Za mnogobrojni obisk se najljudnejše priporoča

Tomo Korbar, gostilničar.

kmelsko posestvo

obsegajoče nad 44 hektarjev, z zaraščenimi gozdovi, dobrimi travniki in pašniki, obširnimi vrtovi z najboljšim sadnim drejem in rodovitnimi njivami, s hišo, podom, hlevom, dvema kozolcem, širimi šupami za seno

Književnosti.

Vzorniki I. svetega obhajila. Zbral in tredil Anton Kržič. Dobri se v »Katoliški Bukvarni« v Ljubljani. Cena lepo opremljeni knjigi 1 K., eleg. vezani 1 K. 60 vin.

Druži narodi imajo raznovrstne zbirke zaledov za prvoobhajance, da so jim izvrstno sredstvo za pripravo in prekosten spomenek prvega sv. obhajila. Pri nas se je sicer tudi že objavilo mnogo zaledov o srečnem dnevu I. svetega obhajila; toda raztreseni so po raznih knjigah in knjižicah. Posebne zbirke pa do zdaj še nismo imeli. Zato se smemo zanesti, da bo mladini in mladinoljubom posebno ustrezeno s to novo Kržičeve zbirko »Vzorniki I. sv. obhajila«.

Omenimo le nekaterih prednosti:

Zgledi so tako različni, iz raznih stanov in družinskih razmer, iz življenja svetniških otrok, pa tudi takih, ki so sicer vzorno živel, dasi o njih svetosti sv. Cerkev še ni izrekla svoje sodbe. Posebno je ustrezeno s tem, da so privzeti tudi zgledi iz domačih krajev ter iz najnovejših časov.

Zbirka bi bila sicer še labko veliko obširnejša; pa zdi se nam ravno to kako primerno, da se omejuje le na najbolj markantne in različne zglede, da se iste reči ne ponavljajo prevečkrat. Pri nekaterih nam je bolj znano, kako so se pripravljali na prvo sv. obhajilo; pri drugih, kako so v zgodobudno prejeli prvikrat sv. obhajilo; pri tretjih, kako so se zahvaljevali in kako so v prid obračali ta praznični dan za poznejsje življenje; pri četrthih, v kolikem času so imeli spominke I. sv. obhajila, ali kako je bil večkrat ta slovesni dan koristen tudi drugim ljudem itd.

Morda bi kdo ugovarjal, da so zgledi v tej knjigi preobširno zasnovanici in namejeni bolj odraslim otrokom. To je res, da niso bili pisatelju pred očmi najmlajši, vendar je knjiga tudi uporabna že za najmanjše, ako jim katehet ali pa tudi domači iz zbirke povedo to, kar jim je že umetno. Posebno je pa še v zbirki opisanih mnogo slučajev, ko so otročiči že v nežni detinski dobi goreče hrepneli po prvem sv. obhajilu, pa jim po takratnih šegah že ni bila dana ta sreča tako zgodaj. Kako srečne se morajo torej šteti naši otročiči, ki morejo že tako zgodaj biti deležni neizmerne sreče prvega sv. obhajila, ki so po njem zastonj koprneli nekdaj najboljši otroci, koprneli po več let!

Tudi zunanja oblika je prikupna, ker zanjša knjižico tudi več slik.

Ne bi bil pa namen še dosežen, ako bi si gospodje kateheti le zase poskrbeli po eno knjigo; marveč tudi otroci naj bi jo dobili v roko. Knjižica je vredna, da se ji odloči odlično mesto v družinski knjižnici. V to svrhu se je določila cena kar moč nizka. Stane namreč lično vezana le 1 K. 60 vin.

V hiši Gradišče štev. 7 se odda za avgustov termin lepo

stanovanje

v II. nadstropju s širimi sobami, kopalno sobo in pritiklinami ter z uporabo vrta ali brez iste, dalje takoj ali pozneje ena velika soba brez oprave in hlev s šupo event. skladilšče.

Pojasnila pri hišnici. 1476

Gostilna

s sobami za tujce

najako ugodnem prostoru ob železnici na Spodnjem Štajarskem se da v najem. Ponudbe na upravnijo »Slovenca« v Ljubljani pod št. 1500.

V hotelu »Bellevue« pri Ljubljani je z avgustom, eventuelno z majem t. l. za oddati

krasno stanovanje

v I. nadstropju, obstoječe iz treh sob z dvema balkonoma, iz kopalne sobe ter sobe za služkinje in iz drugih potrebnih pritiklin. — Na željo se uredi vedno stanovanje iz dveh enakih in je tudi na razpolago hlev za konje ter šupa za vozove, oziroma avto-vozove. — Pojasnila daje Alojzij Zajec, vetrgevec z vinom v Spodnji Šiški št. 152. 1465

Sukno, volneno blago, vse vrste perilno blago, šifoni, preproge, odeje, zastori in izvrstno gotovo moško perilo se dobri po najnižjih cenah :: v manufakturni modni trgovini

Izdaja konzorciji »Slovenca«.

Restavracija in kavarna

se odda v večjem industrijskem trgu, kjer so tudi c. kr. uradi, sredi trga tik cerkev z velikim lepim lokalom, kegljiščem, vrtom itd., istotam je tudi za oddati 1488

briuski lokal.

Ponudbe na upravo lista pod Kavarna 1498.

Duhovnik-vpokojenec

srednje starosti, še primeroma krepak išče službo misarja ali podobno mesto; pomaga tudi v dušnem pastirstvu. Prijazne ponudbe z navedbo ugodnosti na upravo lista pod »Duhovnik-vpokojenec 1475«.

Trgovina.

Proda se dobro vpeljana

manufakturna
trgovina

na jako prometnem prostoru v Ljubljani. Vodijo je tudi lahko ženske moči. — Pisemne ponudbe na upravnijo tega lista pod »Bodočnost« do 15. t. m. 1504

hišna

iz poštene hiše, šivanja zmožna in vajena otrok, k boljši rodbini v Ljubljani. Plač 24 kron mesečno. Ponudbe na upravo lista pod št. 1453.

Baška morsko kopališče (otok Krk, Istra)

Velika peščena obal. — Morsko dno plitvo in čisto. — Čisto morje. — Moderno urejeni hoteli, sobe v privatnih hišah.

Dnevna zveza z Reko.

834 (10)

Prospekti zastonj.

Uprava kopališča.

Za malo denarja kupite Vašemu dečku lično obleko

„Pri Škofu“

Ljubljana, Pred Škofijo št. 3.

Cenik na zahtevo brezplačno.

1152

Zalni klobuki.

Modni salon

Popravila.

Stuchly-Maschke

Ljubljana, Židovska ulica št. 3.

Fridoroča cen. damam tu in na deželi svojo bogato zalogo vseh vrst damskeh in otroških klobukov po znano nizkih cenah. Cene brez konkurenco.

RADİUM
STRAPAZ-IN TKANINE

tovarne B. SPIEGLER in SINOVI, Hronov

so izdelane iz najfinješ Amerika - preje ter so v lepoti in trpežnosti neprekosljive. Imajo prednost, da ostanejo v perlu snežnobe ter so znatno cenejše kot konkurenčni izdelki. Dobivajo se v poljubni širjavni in debelosti za vsakovrstno životno ali posteljno perilo v manufakturni trgovini

J. CIUHA, LJUBLJANA, Pod Trančo.

Zahtevajte vzorce za pralno preizkušnjo.

Oglejte si zalogo,
zahtevajte vzorce I. KOSTEVC Ljubljana
Sv. Petra cesta 4

zdravniško priporočeno kritvoreče
vino daje moč in zdravje.
Vzorec 4 steklenice 5 kg franko po pošt-
nem povzetju K 4·80. Edina zalog
Br. Novaković
veletrgovina vina, vermoutha, Marsale,
Malage, konjaka, žganja itd.

Ljubljana. 2631

Oddasta se
dve stanovanji

eno z dvema in eno s tremi sobami in pritiklinami
za avgustov termin Sp. Šiški, Kolodvorska cesta
št. 216. 1484

Proda se
blagajna

Wertheim št. 1 dobro ohranjena. Naslov v upravi
tega lista pod št. 1435.

Stanovanja

s tremi in širimi sobami ter pritiklinami se oddajo
za avgustov termin. Več se izve pri Al. Vođnik,
Kamnoseku v Kolodvorski ulici. 1465

Hiša z malo gostilno

bližo kolodvora se da v najem za leto 400 kron.
Naslov pove upravnijo »Slovenca« pod št. 1461.
(Znamka za odgovor.)

**Dva pomočnika
in enega vajenca**

sprejme takoj Jakob Malenšek, ključavničarski
mojster, Boh. Bistrica, Gorenjsko. 1464